

HLAVU VZHŮRU

VOLEBNÍ PROGRAM ODS

1. PREAMBULE

Jdeme do předčasných voleb, které jsme nezpůsobili. Přesto jsme na ně připraveni. Vidíme je jako velkou výzvu a velkou příležitost.

Jdeme do voleb jako jediná demokratická síla v zemi, kterou měli voliči možnost poznat v obou základních mocenských postaveních: ve vládě a mimo ni. Občanská demokratická strana byla viditelně korektní ke svým politickým partnerům, vždy byla ochotná k rozumným kompromisům. Nebyla to ona, kdo zbrkle rozbil koalici a kdo přivodil pád vlády, aby v konečném výsledku nepomohl ani sobě, ani celé naší zemi.

Pro budoucnost je pravděpodobně ještě důležitější naše zkušenost ztráty moci. Zahnaná do opozice - navzdory volebním výsledkům - nepropadla ODS ani hořkosti, ani rezignaci. Voliči ODS se mohou za všech okolností spolehnout na pevnost našich postojů a na houževnatost v jejich prosazování. Stejně tak ODS spoléhá na jejich podporu. Spolehlivost, názorová pevnost a schopnost ustát nepřítelů politického osudu i rány pod pás – to všechno jsou jistoty, které v nás má česká společnost pro případ jakýchkoli budoucích hrozeb. Pro budoucnost je ale důležitá i schopnost uvědomit si pochybení, kterých jsme se dopustili ve financování strany. Neutíkáme od této odpovědnosti do stran nových. Pro znovuoobnovení důvěry udělala ODS ze všech politických stran u nás nejvíce, a to nejen kontrolou minulosti, ale především přijetím razantních opatření pro budoucnost.

ODS je stranou občanskou. Je stranou otevřenou a za sedm let své existence se stala neodmyslitelnou součástí nejen politiky velké, ale i komunálního a veřejného života v regionech a okresech. Je orientována na lidi pracovité, podnikavé a odpovědné. Je přesvědčena o tom, že právě na nich stojí české národní společenství. Je stranou liberální, protože ctí jedince jako hlavního nositele základních práv a svobod. Je zároveň stranou konzervativní, protože chce chránit tradice, přirozený řád věcí a právo svobodného jedince být odpovědným za svůj život a svůj majetek. ODS je i stranou mezilidské solidarity. Vychází z toho, že odpovědný člověk, i když je starý, slabý nebo postižený, má nezpochybnitelný nárok na solidaritu ostatních, zatímco líný a nepoctivý tak vysoký nárok mít nesmí.

Říkáme zcela jasně: posledních sedm let jsme žili a pracovali v této zemi. Neseme vysokou míru odpovědnosti za všechno pozitivní, co se v ní stalo, a samozřejmě i za to, co my –

společně s většinou občanů – za pozitivní nepovažujeme. Hlásíme se ke svým programovým cílům z posledních let a nemáme účelovou potřebu zásadním způsobem je měnit.

Současně víme, že dnešní doba přináší i některé jiné otázky a hlavně jiné nároky, než doba před pěti, šesti lety. Chápeme životnost naší strany především jako její vnímavost k novým tématům, ale – a to považujeme za důležité – při zachování věrnosti našim výchozím principům. I v těchto volbách přicházíme s návrhy na řešení řady nových, ale i již známých problémů. Přistupujeme k nim s přesvědčením, že je nelze překonat návratem zpět, nýbrž jedine čílevědomou cestou vpřed.

Ať bude ODS ve vládě nebo v opozici, bude s neochabujícím úsilím pracovat pro lepší časy naší republiky. Naše síla a tedy i šance účinně prosazovat hodnoty, ke kterým se hlásíme, závisí na podpoře, kterou získáme ve volbách. Jsme stranou, která ctí hodnotu mandátu a která své ideje neprosazuje zákulisními intrikami.

Naše uvažování je přehledné. Praxe je samozřejmě složitější. V našem volebním programu neslibujeme nespílitelné. Tvrdá lekce, které se nám nedávno dostalo, nás však vede k tomu, že budeme daleko razantněji a zásadověji prosazovat své ideály. Předkládáme je našemu voliči s nadějí, že i on touží po svobodné a prosperující České republice.

2. NEDÁVNOU MINULOST NEVIDÍME ČERNOBÍLE A JSME PŘIPRAVENI JI HÁJIT

ODS nepohlíží na minulé léta jako na jeden velký omyl. Víme, že naše země udělala obrovský pokrok a těší nás, že u toho ODS byla. Víme, proč voliči musí jít k předčasným volbám a proč místo politické stability a završení práce na transformaci zažíváme další éru destabilizujícího politikaření.

Ne dnes, ale v okamžiku pádu komunismu jsme byli obyvateli zdevastované země. Tehdy šlo o vykročení na cestu, která by nás rychle dovedla zpět, do společnosti vyspělých demokratických států, a brzy jsme za tuto cestu převzali největší odpovědnost.

ODS od počátku prosazovala standardní systém politických stran. Proto jsme přišli s čitelnou ideologií a s jasně formulovaným programem, postaveným na principech osobní svobody, parlamentní demokracie a tržního hospodářství. V tom jsme byli v celé postkomunistické Evropě průkopníky. ODS přinesla na naši politickou scénu směr, který není zatížen dědictvím stran předválečného Československa. To nám umožňuje rozhled i za tradiční střeoevropský horizont.

Svou politiku jsme postavili na podnikavosti, na soukromém vlastnictví, na rovnosti příležitostí pro každého občana a na pragmatickém přístupu, vycházejícím z pochopení reálné společenské situace v jednotlivých obdobích polistopadové éry. Náš politický styl byl pádnou odpovědí na beztvary styl politiky Občanského fóra, který se k nám nyní v nových podobách začíná opět vracet.

Podarilo se nám prosadit odsouzení doby komunistické totality, přijetí lustračního zákona i zákona o protiprávnosti komunistického režimu. Mírumilovným rozchodem se nám podařilo vyřešit vztahy našeho národa s národem slovenským. Je především naším úspěchem, že jako jeden z vybraných států jednáme o plném členství v EU, že jsme před definitivním přijetím do NATO a že jsme členy OECD, která sdružuje 27 nejvyspělejších

států světa. Počátkem roku 1993 jsme bez potíží zvládli měnovou odluku a o necelé tři roky později se česká koruna zařadila mezi volně směnitelné měny.

Provedli jsme nejrozsáhlejší privatizaci ze všech postkomunistických zemí. Musela být provedena co nejrychleji, aby se zkrátil předprivatizační chaos v podnicích. Klíčem byla kupónová metoda, uplatněná pro téměř polovinu privatizovaného majetku. Po celou dobu jsme prosazovali vyrovnaný nebo přebytkový státní rozpočet a přísnou rozpočtovou disciplínu a nezvýšili jsme státní dluh.

To všechno bylo vysoce oceňováno i ve světě a i v roce 1998 je Česká republika zahraničními ratingy řazena mezi transformujícími se zeměmi na první místo, což usvědčuje ze lži ty, kteří hovoří o našem naprostém propadu a neúspěchu. Kdo prochází naší zemí s otevřenými očima, vidí stále ještě existující nemalé rozdíly oproti vyspělým evropským zemím. Vidí však také zásadní pozitivní posuny oproti naší nedávné minulosti.

ODS jde o otevřenou svobodnou společnost, o společnost svobodných občanů. Nikdy jsme si nemysleli, že stát nebo politické strany znamenají všechno. Ale to, čemu naši odpůrci říkají "občanská společnost", je ve skutečnosti pouze legalizovaným vlivem zájmových skupin a korporací s cílem využít pro sebe výhod, delegovaných od státu - ke škodě nás všech.

Každý vidí, že se do našich vod vracejí pstruzi, že letos poprvé po deseti letech nezažila naše země smogové poplachy, že se ekologické ukazatele zlepšují. Přesto je nám předhazováno, že jsme stranou, pro kterou je péče o životní prostředí jen třešničkou na dortu.

Stejně tak mnohokrát diskutovaný problém našeho zdravotnictví, které trpí neduhy typicky evropského rázu, ukazuje snadnost i nebezpečí záměrného zjednodušování, směšování politických a věcných rovin a mediálního odmítání hledání souvislostí.

Vážíme si mandátu od voličů a nedeformujeme jej nepolitickými metodami prosazování politiky. Jsme přesvědčeni, že prvořadým cílem bylo neopouštět rozehraný zápas o budoucnost naší země. Události, které následovaly po volbách v roce 1996, však bohužel nabraly jiný směr.

Od Sarajeva k předčasným volbám

Stojíme před volbami nikoli řádnými, ale předčasnými. Došli jsme k nim po neomluvitelných krocích těch, kterým více než stabilita a zájem země ležel na srdci zájem vlastní.

Z voleb v roce 1996 vyšla ODS jako nejsilnější strana. Přes chybějící parlamentní většinu uzavřela s partnery z předchozího volebního období smlouvu o vládní koalici. Vláda byla jako vláda menšinová nejprve odkázána na toleranci opozičních stran a později závisela na jediném hlasu jednoho nezařazeného poslance. Ke složité situaci politováníhodným způsobem přispívali i koaliční partneři, kteří postavení vlády nepřetržitě podřývali.

ODS se snažila dostát odpovědnosti vůči svým voličům a uskutečňovat svůj volební program v maximálně možném rozsahu. Stabilita a akceschopnost koaliční vlády pro nás zůstávala prioritou, ale byli jsme v tom stále více osamoceni. Stalo se módou místo poctivé práce ve vládě i v parlamentu vyvolávat malicherné šarvátky a šířit malomyslnost, místo důsledného dokončování tolik potřebných změn volat po nových tématech a politických stylech.

Na jaře roku 1997 se objevily první pokusy vytlačit ODS z vlády a Václav Klaus přestál první vlnu tlaků na své odstoupení z funkce premiéra. Pokusy se stupňovaly a krizi nebylo možno zabránit. Nebyli jsme to však

my, kdo ji způsobil. Všechny strany mají problémy s financováním, ovšem na sklonku roku 1997 překročila skandalizace problémů financování ODS jakékoliv meze reality a stala se pro KDU-ČSL a ODA záminkou k rozbití vládní koalice. K nim se připojili někteří tehdejší představitelé ODS svým "Sarajevským atentátem". Vláda již neměla šanci na přežití a její demise byla nevyhnutelná.

Nová vláda vznikala za podmínek pro ODS nepřijatelných. Usilovali jsme o korektní jednání, ale byli jsme vyřazeni ze hry. Autoři sestavování nového kabinetu nebrali v úvahu ani výsledky voleb z roku 1996, ani výsledky mimořádného kongresu ODS, který jednoznačně potvrdil Václava Klause ve funkci předsedy strany. Možnost čestné účasti ve vládě se tím pro ODS uzavřela. Náš následný přechod do opozice byl výrazem nesouhlasu s porušením základních demokratických pravidel.

Ti, kteří ve vládě být chtěli, vzápětí z ODS odešli. Zřekli se spoluodpovědnosti, nezřekli se však svých poslaneckých mandátů. Tak snadno a rychle vznikla nová parlamentní a vládní strana a tímto svým vznikem demonstrovala, co znamená onen dlouho hledaný "nový politický styl".

ODS přestála otřesy a zůstala sama sebou. Daleko více než ODS utrpěla v naší zemi demokracie a politická kultura.

Nakonec budou rozhodovat voliči. Skládáme jim účty s přesvědčením, že jsou s to udělat si vlastní názor, a to i v umělé realitě, kterou navozují média, a svobodně posoudit, co ODS této zemi přinesla a také to, co chce a může přinést v budoucnosti.

Léta, po která byla ODS rozhodující silou, znamenala posun celé naší země z postkomunistického marasmu do čela reformujících se zemí. ODS to vidí. Vidí i své chyby i řadu neúspěchů minulého období. Poslední léta však znamenala stálou obranu před socializujícími tendencemi. Především ofenzíva těchto tendencí přivedla předčasné volby. A jedině předčasné volby mohou onu ofenzívu zastavit.

3. ODS: OBRANA DEMOKRACIE A SVOBODY

ODS ví, kým je, ví, kde stojí, ví, co chce. ODS zná svůj úkol

ODS je ostrovem pravicové jistoty v naší zemi. Není stranou zdecimovanou a malověrnou. Je naopak stranou konsolidovanou, poučenou a motivovanou. Je stranou, se kterou je třeba počítat a která si klade za cíl v nadcházejících volbách obhájit základní smysl a směr klíčových změn, kterými naše země od sametové revoluce prošla.

ODS předstupuje před voliče jako strana zřetelně vykrytalizovaná. Jako strana, na kterou se voliči mohou spolehnout. Jako strana vyrostlá z iniciativy tisíců obyčejných lidí, jako strana vytrvale hájící principy svobody. Jde nám o principy, ne o politickou moc. Nejsme stranou lavírující, nejsme stranou narychlo upečenou.

Dnešní ODS je stranou lidí, kteří museli prokázat svou věrnost a osobní statečnost a kteří nepodlehli atmosféře soustředěné a diskvalifikující kampaně či panice ze ztráty svého dřívějšího postavení. Pro své představitelé neznámá nic víc než tvrdou práci. ODS je stranou opřenou o

svou členskou základnu, o život v místních sdruženích, o vnitrostranickou demokracii. Má demokratické stanovy a své stanovy dodržuje. Příkladem je zcela demokratický, centrem absolutně neovlivněný průběh primárních vnitrostranických voleb, z nichž vzešli kandidáti, kteří se za ODS ucházejí o přízeň voličů.

Co dnešní ODS nabízí:

- ❑ ODS je ideově jasně definovanou, dobře čitelnou a vyspělou politickou silou, a to právě díky odchodu mnoha nevyhraněných, až levicově smýšlejících politiků.
- ❑ ODS jde do volebního souboje se štítem strany věrné svým programovým zásadám, strany důsledně pravicové, nikdy nekolaborující se socialistickými myšlenkami. ODS si je vědoma, že významná část voličské veřejnosti hledá důslednou transformační politickou sílu, která by stála jednoznačně na pozicích svobody volby proti rovnostářství, na straně individuálních práv proti kolektivistickému násilí. ODS je přesvědčena, že jedinou stranou, která je dnes schopna toto poskytnout, je právě ona.
- ❑ ODS nyní může mnohem razantněji hájit konzervativní společenské hodnoty i politiku ekonomického liberalismu. Představuje kontinuitu politické síly, která se nejvíce zasloužila o vytvoření standardní parlamentní demokracie, a která se jako jedna z mála radikálně rozešla se socialismy všech tváří, i se zavádějícími a zhoubnými lákadly třetích cest.
- ❑ ODS dnes disponuje zhruba 85 % své původní členské základny. V jejím čele nadále stojí jedna z klíčových osobností celého polistopadového vývoje – Václav Klaus. Strana má stabilizovanou síť regionálních, oblastních a místních organizací a profesionální stranický aparát. Zůstala jí věrná řada významných politických osobností, jak mezi poslanci a senátory, tak mezi špičkovými představiteli komunální politiky.

Politika není špinavá ani zbytečná

Cílem ODS je vytvořit plně fungující demokratickou společnost se stabilními politickými stranami, používajícími standardní politické nástroje. Každá taková politická strana se musí opírat o pevné ideové zázemí. Jenom to zaručuje občanům, že budou mít možnost podle svého přesvědčení volit a ovlivňovat tak život svůj, své rodiny, obce i celé země. Problém dnešní české společnosti není v tom, že by politiky a ideologie bylo příliš, ale naopak, že jich bylo málo. V poslední době sílí názory, že je třeba “konečně” se začít věnovat věcným problémům, které přináší každodenní život. My ale dobře víme, že bez jasného ideového kompasu není ani demokracie, ani žádná dobrá věcná řešení.

Některé politické strany a pravděpodobně i část občanů si myslí, že by opět měla přijít doba:

- ❑ vlády silné ruky, kdy jsou nejen volby, ale i soutěžení politických stran zbytečné;
- ❑ mocného státu, který zasahuje do všech nebo do téměř všech oblastí lidského života;
- ❑ vlády “moudrých elit” pod heslem takzvané nepolitické politiky jako protiváhy údajné “příliš velké moci politických stran”.

ODS je připravena proti těmto postojům bojovat všemi dostupnými prostředky. Netajíme se tím, z jakých ideových kořenů čerpáme. Naši političtí soupeři v zápase o budoucí podobu společnosti však obvykle stejně otevření nejsou. Někteří slibují nesplnitelné v naději, že jim voliči uvěří, jiní průhledně zakrývají svoje skutečné záměry – pevně ovládat a kontrolovat společnost, ve které je vůle svobodného občana podřízena kolektivistickému násilí státu.

S protichůdnými představami o uspořádání společnosti je možné před zraky voličů čestně soupeřit, proti “nepolitické politice” však regulérní obrana možná není. Skutečná politika je o střetu idejí, o střetu představ o společnosti, o politické soutěži při řešení problémů, o hledání kompromisů, které jsou jediným reálným řešením v politickém světě. “Nepolitická politika” je o hledání zákulisních dohod.

ODS proto bude vždy a důsledně:

- ❑ bránit politiku proti “nepolitice” nezvolených elit, proti těm, kteří se domnívají, že vědí lépe než občané a jimi volené politické strany, co je pro společnost dobré, a kteří ve skutečnosti směřují k vládě nekontrolované moci;
- ❑ bránit politiku jako jediný známý a poctivý nástroj demokracie;
- ❑ bránit politiku, která není a nemůže být špinavá, protože špinavé jsou pouze aféry a politikářství;
- ❑ bránit základní princip politiky, kterým není hledání zájmově neutrálních, všeobecně prospěšných a pro všechny závazných řešení, ale kterým je vytváření prostoru pro demokratický, byť často ostrý střet zájmů a názorů různých.

ODS je myšlenkově zakotvena

ODS se definovala jako pravicová, liberálně-konzervativní strana, která vytvořila v české politické tradici nový ideový a politický směr.

ODS záměrně nenavazovala na tradiční středoevropskou podobu pravice, která bývala stavovsky, konfesně nebo nacionálně vymezena. Naše inspirace v politické a ekonomické oblasti pramenila především z myšlenek klasického liberalismu a konzervatismu.

Hlavním ideologickým odpůrcem ODS je dnes – když už snad nejde o původní komunismus – socialistická politika, ať už ve svých otevřených či skrytých formách. Tuto politiku pro ODS představují především některé aspekty modelu “sociálního státu”, který se v průběhu posledních několika desetiletí prosadil v řadě evropských zemí. Nechceme základně a nepružné systémy financování zdravotní a sociální péče, důchodů či nezaměstnanosti, které vedou k prohlubujícímu se deficitnímu hospodaření. Nechceme trvalé ústupky tlaku vlivných zájmových skupin, odborových či profesních organizací a korporací, které způsobují nepružnost trhu práce, drahé ochraňářství a nízkou konkurenceschopnost.

ODS je přesvědčena, že tvář v tvář budoucnosti stojí za to ji volit. ODS je připravena poprat se s nálepkami, které jí nasazují jak média, tak političtí odpůrci. Tato země si nezaslouží socialismus, ať již v podobě otevřené či skryté. Proto potřebuje ODS. A ODS je připravena svoje poslání splnit.

4. ČTYŘI PODĚBRADSKÉ ARTIKULY

Artikuly ODS jsou jedním klíčem pro mnoho dveří

ODS nepřistupuje k řešení problémů nahodile. Nepředkládá sto na sobě nezávislých receptů na sto oddělených otázek. Snaží se místo nepřehledné hromady klíčů používat jeden klíč univerzální. Zná zvláštnosti jednotlivých skupin společenských problémů, ale nedá se jimi zmýlit natolik, aby se v bludišti dnešní složité doby chovala chaoticky, nekoncepčně a bez pevného kompasu.

Nedotknutelné soukromí, levný stát, nezadlužená budoucnost a solidarita zodpovědných, to jsou základní programová východiska, kterým ODS bude věrna pro příští volební období. Východiska dostala na březnovém setkání starostů ODS v Poděbradech název Čtyři poděbradské artikuly. Procházejí napříč ekonomickou i sociální politikou a legislativní koncepcí. Spojují tak záměry ODS v různých resortech a činí tak politiku naší strany celistvou. Artikuly je možné chápat jako minimum, ze kterého ODS nehodlá za žádných okolností ustoupit, a jako závazek vůči občanům, že politická praxe ODS v nich vždy bude mít svůj pevný základ.

Nežijeme v době, kdy komunistické sjezdy naplánovaly naši budoucnost do posledního detailu. Předkládáme jasné programové principy, které hodláme dodržovat v každé situaci, ve které se naše země ocitne. Poděbradské artikuly, které sice také nabízejí i řadu konkrétních návrhů, obsahují především ucelený systém zásad, kterých se ODS hodlá pevně držet. Věříme, že jsou oním univerzálním klíčem.

4.1. Soukromí je nedotknutelné, ODS je bude chránit

Nedotknutelnost soukromí je předpokladem svobody. Proto je pro ODS prioritou. Zneužívání svobody je rubem samotné svobody. Útok proti svobodě vždy začínal jako líbivý krok k pořádku.

ODS není pro anarchii. Stejně jako veřejnost vidíme leckdy obtížné a pomalé prosazení práva i vady v postupech vyšetřujících orgánů a soudců. Přejeme si bezpečnější ulice i korektnější podnikání a víme, co pro to musíme udělat.

ODS odmítá laciná, líbivá řešení, jejichž realizace by znamenala vpád státu a jeho represivních složek do životů a soukromí miliónů poctivých lidí. Víme, že se každá další pravomoc státu preventivně omezovat svobodu, aby náhodou nebyla zneužita, či každé další přitvzení represivních funkcí státu může obrátit proti nevinným. A to nedopustíme. Vážíme si soukromí a individuálních svobod jako hodnoty nejvyšší a vždy budeme hledět, aby cena za údajně větší bezpečí nebyla zaplácena příliš draze.

Jsme proti zaplevelování právního řádu nesčetnými omezeními, příkazy a zákazy, které místo toho, aby věcem pomohly, vedou k alibismu, kdy se více dbá na literu spleti paragrafů než na vlastní duch zákona a záměr zákonodárce. Náš právní řád je však bohužel dosud nejednotnou směsicí předpisů, pocházejících z různých období, což omezuje efektivitu vymáhání práva a otevírá prostor pro šikanování občanů.

ODS považuje za zásadní omyl myšlenku, podle které je třeba dělat ze soudců automaty na rozhodování podle velmi podrobného práva. Soudce musí mít prostor pro vlastní úsudek a soudy musí převzít větší díl veřejné zodpovědnosti. Musí být schopny svá rozhodnutí a postupy veřejně obhájit a vysvětlit. Soudci jsou nezastupitelnými spolutvůrci právního vědomí.

Pro ODS není každý člověk podezřelou osobou. ODS je proti apriorní kontrole všeho a všech, proti nákaze společnosti virem podezřívavosti, udavačství a falešného moralizování. ODS proto nevěří laciným požadavkům na zřízení finančních prokuratur a majetkových příznání a chce jít cestou důsledného vymáhání práva standardními cestami. Občan musí mít jistotu, že do jeho soukromí může stát zasáhnout jen v zákonem stanovených případech a přesně vymezeným způsobem.

ODS bude vždy zdrženlivá v zavádění nových, rádoby jednoduchých řešení typu finančních prokuratur nebo ombudsmanů, dokud bude přesvědčena, že dosavadní instituce státu nejsou plně využity.

Proto bude ODS prosazovat:

- zkvalitnění legislativního procesu tak, aby bylo právně regulováno jen to, co je pro chod společnosti nezbytné
 - a) důslednou revizí právního řádu s důrazem na jeho očistu od tisíců předpisů, které jsou ve vzájemném rozporu, a od nejrůznějších omezení, regulací a ukládání povinností tam, kde je možné využít smluvní ujednání;
 - b) zaváděním jednotné právní terminologie do právních předpisů vyšší i nižší právní síly;
- ukončení potlačování role soukromého práva nástroji práva veřejného a omezení zásahů státu do soukromoprávní sféry
 - a) novelizací Občanského zákoníku ve směru výrazného posílení principu smluvního vztahu, posílením vlastnického vztahu oproti nájmu či právu k užívání, sjednocováním vlastnictví budov a pozemků, posílením ochrany osobnosti člověka;
 - b) změnou předpisů pracovního práva tak, aby se co nejméně omezovala smluvní volnost účastníků pracovněprávních vztahů (převedením obecných zásad Zákoníku práce do Občanského zákoníku a zrušením jeho ostatních částí bez náhrady);
 - c) stanovením jasných pravidel vymezit oprávnění kontrolních institucí vstupovat do soukromí občanů;
 - d) vytvořením takových pravidel pro práci s osobními daty občanů, která zabrání vymáhání dat nad nutný rámec a zneužití dat proti soukromí občana;
- zkvalitnění, zrychlení a zjednodušování rozhodování sporů a výkonu rozhodnutí, především ve směru
 - a) zjednodušení procesně-právních předpisů;
 - b) převedení části dosavadní soudní agendy na jiné orgány a reorganizace soudní soustavy především v oblasti přetíženého obchodního soudnictví, přesunu základní agendy na okresní soudy a posílení kompetencí rozhodce zvoleného smluvními stranami;
 - c) změn v postavení soudců a soudních funkcionářů včetně zvýšení jejich kárné odpovědnosti, změn v kompetencích soudců v řízení, organizaci, kontrole, personálních otázkách a financování soudů;
 - d) změn v systému jmenování soudců tak, aby se jimi mohli stát jen zkušení právníci (a trvale zvyšovat jejich kvalifikaci);
 - e) zavedení jednotného informačního systému pro soudy, z něhož bude možné využívat údaje jak pro veřejnost, tak i pro hodnocení výkonnosti jednotlivých soudců;
- zajištění důslednějšího dodržování smluv, vynutitelnosti závazků a posílení postavení věřitelů vůči jejich dlužníkům. K tomu bude ODS pracovat na
 - a) zjednodušení a zrychlení soudního řízení;
 - b) vyřešení náhradního doručení, sjednocení doručování podle poštovního řádu a soudních procesních norem;
 - c) zavedení zjednodušeného řízení pro majetkové záležitosti menšího významu;
 - d) zjednodušení a zrychlení soudních výkonů rozhodnutí zavedením možnosti sloučení nalézacího a vykonávacího řízení, rozšířením majetkových práv, podléhajících exekucí a vytvořením exekučního řádu se zavedením institutu soukromých exekutorů s patřičnou pravomocí i odpovědností včetně možnosti provádět dražby majetku povinné osoby;
 - e) zavedení lhůty alespoň pro některá procesní i meritorní rozhodnutí (nařízení výkonu rozhodnutí, vydání předběžného opatření, zápis do obchodního rejstříku);
- zkvalitnění a zrychlení správního řízení ve směru
 - a) zjednodušení přezkumu správních rozhodnutí;
 - b) převedení některých administrativních a správních činností z Policie ČR na okresní úřady a racionálnější využití finančních prostředků uvnitř policie;
 - c) jasného vymezení kompetencí státních úředníků, policie a státních zastupitelství, které zabrání intervenci státních institucí do práv občanů a lépe definuje pravomoci pracovníků veřejných institucí, zvýšení odpovědnosti úředníka za nezákonné rozhodnutí;
 - d) usnadnění přístupu k důležitým informacím v obchodním styku, které nejsou obchodním tajemstvím (např. obchodní rejstřík, katastr nemovitostí);
- důslednější naplnění požadavku, že viník musí být potrestán a nevinný nesmí být poškozen. K tomu bude ODS prosazovat

- a) účinný systém ochrany svědků;
- b) změnu poměrů mezi trestními sazbami u různých trestných činů s důrazem na ochranu osobní integrity a soukromí občanů;
- c) využití alternativních možností postihu u pachatelů málo narušených kriminalitou a zároveň přísnější postih recidivistů;
- d) zásadní přehodnocení institutu vazby tak, aby nedocházelo k jejímu bezdůvodnému užívání. Uvalení vazby musí předcházet pečlivé přezkoumání věcného obsahu případného trestného činu.

ODS zefektivní činnost státních orgánů, omezí zbytečné obtěžování občanů a zaměří jejich činnost do oblastí pro občany potřebných. ODS nepodlehne pokušení slibovat totální ochranu proti jakémukoli nebezpečí a přitom si za to od občanů vybrat daň v podobě části jejich soukromí a svobody. ODS se vždy bude u libivých řešení ptát na jejich rub, bude se proto i nyní neúnavně ptát: za jakou cenu?

4.2. Levný stát

Idea levného a malého státu je v naší zemi v dnešní době v těžké defenzívě. Levicovým stranám se daří hrát na populistickou strunu a slibují méně samostatným občanům, že se o ně stát postará, dostanou-li k tomu politikové těchto stran příležitost. ODS naopak vychází z odvěké lidské zkušenosti, že je působení státu větším problémem než všechny známé neduhy tržní ekonomiky.

ODS prosazuje jasně definovanou, ale výrazně omezenou moc státu. Chce silný a akceschopný stát tam, kde jde o bezpečnost, ochranu práv a spravedlnost. Vycházíme proto z pěti klasických resortů známých z liberální éry: zahraničí, vnitra, spravedlnost, obrana a finance. Na nich chceme stavět. Ve všem, co leží mimo ně, požadujeme v maximální možné míře návrat rozhodování k občanovi samotnému. Jsme přesvědčeni, že občana nemusí řídit ani stát, ani vyšší územní samosprávné celky, ani obce. Víme, že se dokáže řídit sám a že to sám dokáže lépe a levněji. Věříme ve schopnost občanů samostatně myslet, jednat a postarat se o sebe bez zbytečného omezování úřady. Víme, že příliš rozpínající se stát zbavuje občana nejenom svobody, ale také odpovědnosti.

Nástrojem k efektivnějšímu a levnějšímu státu je mimo jiné omezení rozsahu prostředků přerozdělovaných státem, zeštíhlení státní administrativy a všech dalších úřadů, zjednodušení příliš složitého a nesrozumitelného právního systému, zmenšení sféry státem řízených a kontrolovaných činností, snížení celkového daňového zatížení občanů, privatizace státního majetku a zvyšování odbornosti a profesionality státních zaměstnanců.

ODS je proti byrokratizaci našich životů, ať už jde o byrokracii centralizovanou nebo decentralizovanou. Občané si stěžují, že musí jezdit na úřady příliš často a příliš daleko. Řešení však nespočívá v tom, že úřady budou všude. Spočívá v tom, že občan bude úřady co nejméně potřebovat. Proto za svůj cíl nepovažujeme bojovat proti poctivým a efektivně pracujícím úředníkům. Chceme "jen" systematické omezování prostoru, v němž může byrokracie komplikovat naše životy. Řešení samozřejmě není v pouhé decentralizaci, protože předat rozhodování o stupěň níže není krokem vpřed. Tím je jen omezení působnosti takového rozhodování.

Prosazujeme důsledný přesun rozhodování od úřadů k občanovi, nikoli přesun od úřadů vyšších k nižším. Chceme zrušit či zeštíhlit řadu úřadů – jako jsou úřady školské či úřady práce. Na úrovni okresů chceme maximálně možné sjednocování úřadů. Chceme horizontální integraci úřadů na okresní úrovni, čímž myslíme jejich zahrnutí pod jednu střechu.

Stát není dobrým správcem veřejného majetku. Je proto zbytečné, aby si ve svých rukou ponechával majetek, který se bezprostředně netýká veřejné správy či zajišťování veřejných služeb. ODS chce doprivatizovat majetek státu (a přesně vymezit, co má v rukou státu po této poslední větší privatizační vlně zůstat) a chce výrazně omezit i rozsah majetku obecního a to nejen pokud jde o bytový fond.

Zákony musí být jasnými, srozumitelnými, logickými a vymahatelnými pravidly, nikoliv spleť norem a předpisů, které brzdí a komplikují občanské a podnikatelské aktivity. Právní normy musí být takové, aby jim občan

rozuměl. Jedinou důslednou cestou k omezení korupce je zmenšení prostoru pro rozhodování státu a státních úředníků.

Zákony nesmí zbytečně rozšiřovat okruh veřejného zájmu a veřejnou kontrolu nad soukromými záležitostmi občanů. Jedině touto cestou lze omezit vliv nejen státních úřadů, ale i veřejnoprávních organizací, které dnes získávají nadměrnou pravomoc a to bez zřetelné politické odpovědnosti.

Daně v levném státě

ODS i nadále bude prosazuje další snižování daňového zatížení občanů. Nejde o laciný slib. Víme, že nelze snižovat daně bez schopnosti omezit státní výdaje. A to není možné bez snižování nadměrné angažovanosti státu ve společnosti.

Snižování daňové zátěže lze v našem případě docílit snižováním přímých daní a zablokováním růstu daní nepřímých. Takový ambiciózní úkol vyžaduje odvahu v omezení přerozdělovacích procesů, zejména v sociální sféře i odvahu v rekonstrukci daní samotných.

V naší zemi je velký rozdíl mezi oficiální daňovou sazbou (u přímých daní) a skutečně placenou daní. Chceme rozdíl snižovat, protože se tím zvýší přehlednost a srozumitelnost daňové soustavy a dojde ke zvýšení její spravedlnosti. Nepřehledný systém vzniká právě obrovským množstvím daňových úlev a odečitatelných položek. Pokud si některá oblast lidské aktivity zaslouží podporu, musí být realizována formou nikoli úlev, ale veřejně kontrolovatelného rozpočtového výdaje.

ODS je přesvědčena, že snahy zlepšit fungování současného daňového systému nepodstatnými drobnými úpravami nemohou přinést výraznější výsledky. Problémy daňového systému a jeho správy nejsou způsobeny spiknutím úředníků či politiků, jak se veřejnosti snaží namluvit levice, a nelze je odstranit zvýšenou represí a kontrolami. ODS ví, že východisko existuje v podstatné změně dosavadního daňového systému. Změna, kterou navrhuje, se nazývá rovná daň pro všechny druhy příjmů.

Současný systém daně z příjmů fyzických i právnických osob je velmi komplikovaný a každoročními novelami stále více znepráhledňovaný. Plnění daňové povinnosti je pro poplatníky náročným břemenem, které většinou nelze zvládnout bez pomoci daňového poradce. Složitost daňových předpisů vytváří půdu pro vznik daňových úniků a státním orgánům komplikuje jejich odhalení a postih. Ve svých důsledcích tento systém není ani spravedlivý.

Rovná daň, kterou navrhuje ODS, přinese převratné zjednodušení daňových předpisů i administrativy, umožní podstatně omezit daňové úniky a stimulovat úspory a podnikání. Je založena na zdanění všech příjmů pouze jednou, na zrušení odpočitatelných položek od základu daně a na danění spotřeby, nikoli úspor a investic. Na těchto principech je možné uplatnit jen jednu sazbu pro fyzické i právnické osoby, která je výrazně nižší, než jsou sazby dnešní a která by se pohybovala kolem 20 %.

Sociálně slabší skupiny jsou pak chráněny daňovým osvobozením. Nový systém by stimuloval občany k dosahování vyšších příjmů a nemotivoval by je k daňovým únikům. Naše země by výrazně zvýšila svou přitažlivost pro zahraniční investory. Jednoduchá daňová soustava s jasnými pravidly a nízkými sazbami by umožnila výrazně snížit náklady na státní správu.

Ve veřejné správě profesionální přístup

Úřady, které občan platí ze svých daní, musí občanovi sloužit. Vytváření takového profesionálního aparátu je sice dlouhodobým procesem, ale se současným stavem spokojeni nejsme a uznáváme přitom v této věci svůj dluh.

Budeme prosazovat princip osobní odpovědnosti proti kolektivní nezodpovědnosti, orientaci na občana jako zákazníka proti dnes často arogantnímu přístupu úředníků. Budeme preferovat připravenost, motivaci, vzdělání a vztah k lidem s cílem zvýšit přitažlivost této práce pro mladé lidi při volbě jejich profesionální dráhy.

ODS respektuje vůli zákonodárců, která vedla k přijetí ústavního zákona o vzniku vyšších územně správních celků (krajů). Nikdy jsme ale nezastávali názor, že vznik krajů znamená zjednodušení správy veřejných věcí a její přiblížení k občanovi. Nesmířili jsme se s rizikem drobení státu a nárůstu byrokracie, které zřízení krajů přináší. Naší prioritou bylo a je jasné vymezení kompetencí, nikoliv kreslení map krajů a spory o jejich počet. Nevěříme, že demokracii a svobodě občanů prospěje, když bude jejich každodenní život za zvýšených nákladů ovlivňovat "podstát" místo státu. ODS bude hlídat, aby vznik krajů lidem život pokud možno usnadňoval a aby jim co nejméně ubíral peněz i prostoru pro svobodnou aktivitu.

ODS je proti tomu, aby se pravomoci nově vzniklých krajů stanovily na úkor obcí. Se svou obcí či městem se člověk může ztotožnit, může v nich nacházet přirozené, vzájemně sdílené zájmy a společnou vůli pro jejich uskutečňování. Nejsme přesvědčeni, že v nás stejné vědomí sounáležitosti může vzbudit uměle utvořený kraj.

ODS je i proti tomu, aby měl vznik krajů za následek překotnou a neuváženou demontáž soustavy okresních úřadů. Netvrdíme, že je to soustava ideální. V tvrdé zkoušce, kterou v roce 1997 přinesly povodně, však obstála a prokázala svou funkčnost a výkonnost. Tím více nás znepokojuje, že naši političtí odpůrci slibují provést v případě svého vítězství ve volbách mezi přednosty a vedoucími pracovníky okresních úřadů neodůvodněnou, politicky motivovanou čistku. ODS se také obává chaosu ve výkonu státní správy v okresech při jejich bezkonceptní náhradě novými krajskými orgány, což ve svém důsledku může ohrozit stabilitu našeho státu.

Stát je v současné době pro jeho občany velmi drahý. Občan platí státu peníze, svobodou, časem, energií a často i duševní pohodou. ODS chce změnu. Chce, aby stát sloužil občanům, ne naopak. Chce, aby stát fungoval výkonně a co nejlépeji.

4. 3. Nezahlazená budoucnost

ODS dobře ví, že lákavé sliby populistických a levicových politiků lze realizovat pouze za cenu přenesení dnešních potíží na příští generace. ODS touto cestou nikdy nepůjde. Problémy naší doby musí vyřešit současné generace a potomkům musí zanechat čistý stůl.

Cílem hospodářské politiky ODS je dlouhodobá ekonomická prosperita, založená

- na ekonomické aktivitě svobodných občanů (nikoli státu);
- na rychlém obnovení ekonomického růstu;
- na nízké (a klesající) inflaci;
- na mobilizaci domácích zdrojů.

Nástrojem k tomu je svobodná tržní ekonomika, až na pár opodstatněných výjimek ekonomika zprivatizovaná, rychlé dotváření právního rámce tržní ekonomiky, usilovné, ale opatrné budování regulačních a kontrolních institucí a hlavně citlivá a zodpovědná politika státu (a jeho centrální banky). Státní politika musí být doplňkem a nikoli náhražkou trhu, musí vycházet z reality a nikoli ze zbožných přání, musí vycházet z úsilí o celek a nikoli z lživého uspokojování zájmů, které je možné realizovat pouze na úkor někoho jiného.

Základním požadavkem je pro ODS pokračování privatizace. Jde o

- doprivatizaci státních podílů v podnicích nejrůznějších resortů, které dosud zbytečně drží Fond národního majetku (že tyto podíly FNM přetrvávaly nezprivatizovány až do roku 1998 nebylo záměrem ODS ani vlád, ve kterých byla ODS dominantně zastoupena);
- privatizaci zbývajících tří polostátních bank do rukou strategického partnera, který však musí zajistit rozumnou kontinuitu našeho bankovníctví a zajistit dostatek zdrojů pro jejich další rozvoj;

- ❑ urychlení privatizace sektoru veřejných služeb (energetika a její distribuce, doprava, atd.), bez automatického nároku nových vlastníků na okamžité opuštění existujících cenových struktur, ale se zavedením konkurence, aby mohl konečný spotřebitel těžit z výhod ekonomického soutěžení (ceny a možnost výběru);
- ❑ zrušení Fondu národního majetku, zprůhlednění fungování všech dalších transformačních institucí (Konsolidační banka, Česká inkasní, Česká finanční) a postupné ukončování jejich činnosti;
- ❑ definitivní ukončení restitučních aktivit, kde budeme dbát jak požadavku spravedlnosti, tak stability vlastnických vztahů;
- ❑ to, že pro ODS je nepřijatelná jakákoliv další znárodňovací vlna, naznačovaná u nás v poslední době nejen levicí.

V oblasti liberalizace a deregulace je pro ODS zásadní udržení tendencí posledních osmi let a zabránění pokusu o návrat zpět, k modelu regulované ekonomiky. Dnešní míra liberalizace cen i zahraničního obchodu je pro ODS nepodkročitelným minimem. O totéž bude ODS rozhodně usilovat i ve vztazích k zahraničí, zejména pak ve vztazích s Evropskou unií.

ODS si je vědoma řady nedokonalostí a nemalé zranitelnosti našeho bankovního a finančního systému, a proto bude usilovat o jeho racionální regulaci. Ta znemožní některé současné nekalé praktiky, nesmí však znamenat pokus o faktickou likvidaci tržního chování, ani vítězství jedněch kapitálových skupin nad jinými, jak o to usilují některé dnes mediálně populární návrhy. Zásadní cestu k řešení problémů bankovního sektoru vidí ODS nikoliv v opakovaných sanacích bank státem, ale v jejich privatizaci seriózním soukromým kapitálem.

Za svou důležitou prioritu ODS považuje dokončit standardizaci našeho kapitálového trhu, zkvalitnit existující právní normy, zajistit jejich striktní dodržování a dbát o řádné fungování všech institucí ovlivňujících fungování kapitálového trhu tak, aby se český kapitálový trh stal atraktivním a důvěryhodným místem pro domácí i zahraniční investory.

V makroekonomické oblasti považuje ODS za rozhodující vyrovnané hospodaření státu bez zadlužování se na úkor budoucnosti a při permanentním poklesu podílu státního rozpočtu na hrubém domácím produktu. Proto bude ODS prosazovat legislativní brzdy vůči možnosti přijetí deficitního státního rozpočtu (zákon o vyrovnaném rozpočtu, omezení možností zvyšovat výdaje sněmovnou atd.).

V rámci své konkrétní hospodářské politiky považuje ODS za nezbytné provést podstatné korekce jejího dnešního směřování a stanovit realistické záměry, jak pokud jde o tempo hospodářského růstu a inflace, tak pokud jde o cíle měnové politiky.

ODS považuje dnešní stav za bludný kruh, kdy vysoké úrokové sazby ničí český podnikatelský sektor, jeho složitá situace pak ohrožuje stabilitu finančního systému, ekonomický růst je kvůli tomu minimální, nezaměstnanost se rychle zvyšuje a stává se vážným problémem a ceny přitom stoupají tempem v minulých letech neznámým. Tuto zvláštní stagflaci není možné překonat ani vytvářením schodku veřejných rozpočtů a zadlužováním budoucnosti, ale ani fanatickým lpěním na nereálných protiinflačních záměrech.

ODS navrhuje alternativní východisko v jiném seřazení cílů růst – inflace a v jiné kombinaci měnové a rozpočtové politiky. Za klíčové navíc považuje sladění hospodářské politiky vlády a politiky centrální banky. Jedině to může být pozitivním příspěvkem státu pro zlepšení situace podnikatelské sféry.

ODS klade důraz na to, aby stát důsledně zajišťoval ochranu občanů a firem před zneužíváním monopolního postavení na trhu a to nejen administrativními kroky, ale především vytvářením otevřeného a liberálního ekonomického prostředí. Zásadní kvalitativní změnu musí také prodělat Úřad pro hospodářskou soutěž, jehož význam a kvalita fungování jsou dosud téměř zanedbatelné.

ODS považuje tržní ekonomiku, soukromé vlastnictví a racionální ceny za základní předpoklad řešení problematiky životního prostředí. Ani v této věci nechceme zadlužovat naše potomky. Stát musí dávat základní pravidla tržních aktivit na základě racionálních a zodpovědných úvah, nikoli na základě nezodpovědných a

exhibicionistických názorů falešných proroků dnešní doby. I v této věci věříme více invenci svobodně podnikajících firem, kreativité techniků, poctivé práci zemědělců než administrativním zásahům státních úředníků.

ODS nechce zanechat našim dětem dluhy. Klade si za cíl vytvořit z České republiky stabilní a prosperující zemi s liberální tržní ekonomikou, zemi, která bude vytvářet široký prostor a nabízet atraktivní podmínky pro uplatnění podnikatelské iniciativy svých občanů i zahraničních investorů, zemi, která nebude projídat svou budoucnost, ale která bude vytvářet předpoklady pro šťastný život dalších generací.

4. 4. Solidarita zodpovědných

Klíčem k naší době a k jejímu zvládnutí je vedle svobody i její nerozlučný doprovod – zodpovědnost. Říkáme-li na jedné straně, že jsme pro obranu maximální svobody jednotlivce, znamená to současně, že požadujeme od každého vysokou míru zodpovědnosti. Platí to ve všech oblastech života, tedy i v oblasti sociální, zdravotní a penzijní.

ODS zdůrazňuje prioritu produkování před přerozdělováním vyprodukovaného a prioritu individuálního před státním. To bylo vždy východiskem našeho přístupu. Tím jsme se nejvíce odlišovali nejen od levicových stran, ale i od stran středových.

Jsmo zásadně proti tomu, aby stát z vybraných daní vyplácel paušální částky všem, bez ohledu na jejich vlastní starost o zadní kolečka (tedy bez jejich vědomé přípravy na možné budoucí nepříznivé životní situace) a bez ohledu na konkrétní míru skutečné potřeby každého jednotlivce. Víme, že jsme v uskutečnění tohoto cíle zatím plně neuspěli. Navíc je zřejmé, že původní záměry nestačí. Dnes vidíme, že je třeba více motivovat každého občana, aby si vytvářel pojistnou zálohu pro svou vlastní budoucnost. Jsme přesvědčeni o tom, že nezbytnou cestou k tomu je vhodná míra individualizace pojistných systémů. Jde o jedinou možnost jak postavit hráz všeobecné nezodpovědnosti a tedy dopláčení zodpovědných na nezodpovědné.

ODS nenavrhuje konec státního přerozdělování. Navrhujeme nové vymezení této formy lidské solidarity, jejího rozsahu a jejího místa vedle (ne na úkor) vlastní tvorby úspor každého z nás v průběhu celého života pro stáří, nemoc, neúspěch, nezdar, nemožnost uplatnění. Znamená to, na straně jedné, radikální změnu dosavadního přístupu nás všech k těmto věcem, na straně druhé vhodný a únosný a samozřejmě postupný náběh systému nového. Návrhy tohoto typu se u nás objevují již delší dobu, byly však dosud roztroušené, dílčí, nedůsledné, často nedomyšlené a hlavně nepraktické. Právě teď je třeba v tomto směru udělat důležitou investici do budoucna. Investici, která sice nepřinese okamžitý výnos, ale která přinese klidnou a zajištěnou budoucnost nám i dalším generacím.

Pro ODS je takovou investicí zavedení vícetříčlenných systémů penzijního a zdravotního pojištění, v nichž bude individuální složka prvotní a solidární složka druhotná – ne opačně, jak je tomu dnes. ODS je přesvědčena, že jednotlivec je schopen převzít významnou část své zodpovědnosti za svou budoucnost. To bude pro občana zároveň znamenat větší možnost volby a větší šanci rozhodovat o svých finančních prostředcích. Hledíme nejvhodnější formy individualizace – od individuálních pojistných plánů, přes zdravotní či penzijní připojištění až po individuální účty. Tento princip doplníme státem garantovanou solidaritou povinného pojištění, obrátíme však pořadí toho, co je základní a co doplňkové.

Na rozdíl od dalších politických stran jsme proti rozšiřování oblasti povinného pojištění, zejména na straně zaměstnavatelů, abychom neohrožovali jejich náklady a konkurenceschopnost.

ODS odmítá záměry změkčit a rozmělnit poskytování sociálních dávek a podpor oslabením či zrušením jejich adresnosti. Bude prosazovat, aby byl v budoucnu dosavadní komplikovaný systém sociálních dávek nahrazen dávkou jedinou - negativní daní, na niž občan uplatní nárok vždy, když jeho příjem klesne pod stanovenou mez.

ODS zásadně odmítá nezodpovědná hesla, slibující snížení věkové hranice pro odchod do důchodu. To je zcela v rozporu s demografickým vývojem u nás i ve vyspělém světě. Nepřejeme si předčasně posílat občany do

penze a naznačovat jim tak, že jsou přebyteční a že by měli uvolnit svá místa jiným. Těm, kteří odejít chtějí, samozřejmě bránit nebudeme. Těm, kteří se chtějí dále seberealizovat, chceme tuto možnost poskytnout v maximální míře. Proto budeme prosazovat pravidelnou úpravu věku pro odchod do důchodu v závislosti na průměrné délce života.

Zdůrazňuje-li ODS individuální odpovědnost občana za oblast zdravotního, penzijního a sociálního zabezpečení, nezřídka se solidární pomoci tam, kde vlastní síly občana nestačí, zvláště v případě stáří, nemoci či zdravotního postižení.

ODS bude prosazovat státem organizovanou solidaritu:

- v péči o zdravotně postižené občany

ODS je přesvědčena, že se lidé se zdravotním postižením mohou stát při vhodně motivujícím systému pomoci přínosem pro naši společnost, nikoliv jejím trpěným přívažkem. Za hlavní věc považujeme ekonomickou motivaci pro pracovní uplatnění zdravotně postižených osob. ODS bude prosazovat motivační opatření jak zdravotně postižených, tak zaměstnavatelů s cílem vytvářet lepší podmínky pro uplatnění handicapovaných občanů.

ODS bude prosazovat odstranění těch nástrojů pracovní právní ochrany v Zákoníku práce, které působí proti zaměstnávání zdravotně postižených. ODS bude podporovat vytváření podmínek pro rekvalifikační růst, popř. rekvalifikaci zdravotně handicapovaných občanů s cílem zvýšit možnost uplatnění na trhu práce. ODS bude prosazovat zrušení demotivujícího systému krácení a odnímání výplaty částečného invalidního důchodu při souběhu s výdělečnou činností.

- v podpoře občanů předdůchodové kategorie

Cílem ODS je zabránit neoprávněné diskriminaci této věkové kategorie zvyšováním kvalifikačních předpokladů, popř. rekvalifikací.

- v podpoře úplné rodiny a rodinné péče o předškolní děti

ODS bude prosazovat adresnou pomoc rodičům, kteří pečují o předškolní děti s cílem umožnit zajištění kvalitní rodinné péče.

- v podpoře sociální adaptace příslušníků národnostních menšin, zejména Romů

ODS bude prosazovat zřizování specializovaných tříd pro přípravu romských dětí na základní školní docházku, zařazování co nejvíce romských dětí do předškolních zařízení, zřizování specializovaných romských odborníků při okresních a městských úřadech, v jejichž působnosti žije více Romů.

- v podpoře zdravotnické výchovy a osvěty

Cílem ODS je napomoci občanům k volbě zdravého životního stylu, se zvláštním důrazem na prevenci alkoholismu a drogových závislostí.

Prosazujeme opatření, posilující individuální odpovědnost občana za sociální a zdravotní zabezpečení, která jsou doplňována státem organizovanou solidaritou. Prosazujeme neukvapené, ale přitom viditelné snižování povinného zdravotního a sociálního pojištění. Trváme na dnešní adrešnosti sociálních dávek a budeme usilovat o zavedení tzv. negativní daně. Jsme proti snížení věkové hranice pro odchod do důchodu, naopak chceme jeho pravidelnou úpravu v závislosti na průměrné délce života.

Čtyři poděbradské artikuly ODS se mohou stát oporou a inspirací další fáze společenské transformace u nás. Držet se jich znamená nesejít z cesty, nesklouznout k oportunistice, bezzásadovosti a nedůslednosti. Aby však mohly vejít v každodenní veřejný život, musí se stát majetkem veřejnosti, musí získat přízeň spoluobčanů. Pak jim budou spolehlivě sloužit.

5. HÁJÍME NÁRODNÍ ZÁJEM

Postupujeme osvědčenou cestou

Vývoj v Evropě i ve světě se nás vždy dotýkal zásadním, často velmi nešťastným způsobem. Proto je úkolem naší zahraniční politiky zajistit, aby vnější vlivy nejen neohrožovaly, ale naopak posilovaly bezpečnost, stabilitu a prosperitu země.

ODS bude prosazovat takovou zahraniční politiku, která odpovídá našim geografickým, geopolitickým a demografickým podmínkám. Proto podporuje politiku realistickou. Bude dbát na to, aby se naše dvoustranná a mnohostranná diplomacie vzájemně doplňovaly. Podpoří dobré vztahy s našimi sousedy. Bude prosazovat vyváženost evropského a atlantického aspektu naší zahraniční politiky.

Jako menší evropská země musíme provádět aktivní zahraniční politiku. Na druhé straně odmítáme politiku přehnaně ambiciózní, která přeceňuje naši roli na evropské a světové scéně.

Ctíme českou státnost

Česká státnost je v evropské civilizaci hluboce zakořeněna a má mnohasetletou tradici. Český národ dokázal úspěšně procházet dějinami a vytvářet kulturu, která se stala důležitou součástí kultury evropské. Dnešní forma české státnosti je pro ODS potvrzením našeho oprávněného místa v srdci Evropy a nepotřebujeme proto hledat pro náš stát nějakou abstraktní vyšší ideu.

Pro ODS je ochrana českých národních zájmů důležitou prioritou. Česká diplomacie musí na mezinárodní úrovni prosazovat naše zájmy politické, hospodářské i bezpečnostní. Mezi české národní zájmy podle nás patří především

- ❑ rozšiřování prostoru svobody, demokracie, tržního hospodářství a vlády práva;
- ❑ zajištění hospodářských zájmů národa;
- ❑ zajištění dlouhodobé stability a bezpečnosti České republiky;
- ❑ udržení zřetelně vymezené české národní identity;
- ❑ zajištění územní celistvosti, politické svrchovanosti a nezávislosti České republiky;
- ❑ vzájemné otevírání a propojování trhů bez zbytečných překážek.

Víme, že se dnes naprostá většina zahraničně-politických vztahů odehrává v systému mezinárodních politických, ekonomických a bezpečnostních organizací, vzniklých po 2. světové válce. Tyto organizace jsou důležitým nástrojem pro posílení vlivu menších států ve světové politice. Česká republika je členem téměř všech významných světových uskupení a o vstup do dalších usiluje. Naším zájmem je vytváření mezinárodního prostředí, v němž budou platit stejná pravidla pro velmoci i pro malé státy.

Integrace ano, rozplynutí ne

ODS považuje rychlé začlenění České republiky do NATO za úspěch. Chápeme NATO jako významný faktor posilující naši příslušnost k svobodnému světu. Existence NATO také znamená trvalou přítomnost Spojených států amerických v Evropě, což silně podporujeme. Americká přítomnost v Evropě v rámci NATO je pro nás zárukou obrany obecných zájmů euroatlantické civilizace. Vstupem do NATO se také usnadní náš přístup k zahraničním investicím, vědeckým poznatkům a špičkovým technologiím.

Za další významný cíl považuje ODS všestranné zapojení České republiky do procesu

evropské integrace. Vstupem do EU se nám otevře velký politický a hospodářský prostor. Zastáváme však realistický, nikoliv naivní přístup k integraci. Naším cílem je Evropa národů, založená na svobodném trhu, na partnerství, otevřené soutěži, ochraně stability a prosperity.

Nechceme nekriticky kopírovat poměry, s jejichž důsledky dnes mnohé evropské země obtížně zápasí. Jde především o nákladný a nepružný model tzv. sociálního státu, typický pro poslední desetiletí. Nechceme rozpustit náš stát ani v nadnárodních strukturách, ani v “Evropě regionů” bez zřetelně vymezené státnosti. Nepřejeme si Evropu, uzavřenou světu, obávající se jiných světových center a odmítající reformy, které se jinde ve světě osvědčily.

Jsme si však vědomi, že po našem přijetí do EU budeme muset přijmout společná pravidla hry. Proto chceme, aby naši občané byli seznámeni s výhodami i s náklady, které nám plné členství v Evropské unii přinese a na základě těchto znalostí se mohli sami rozhodnout.

Spojíme prosperitu

Pokud jde o celosvětové trendy, ODS registruje v posledních letech rychlé změny. Uvědomujeme si rostoucí propojenost ekonomických subjektů jednotlivých zemí, rostoucí světovou obchodní výměnu a klíčový vliv ekonomiky na politiku. Jsme přesvědčeni, že politika volného obchodu je v našem zájmu, že posiluje mezinárodní konkurenci a že má příznivý vliv na restrukturalizaci naší ekonomiky. Volný obchod však vyžaduje rovné podmínky. Nesmí být jednostrannou cestou, která usnadňuje přístup na český trh, aniž by i české podniky měly rovnoprávný přístup na trhy zahraniční. Uvědomujeme si, jak velký význam pro mezinárodní vztahy má nesmírně rychlý rozvoj moderních technologií nebo mezinárodní spolupráce při ochraně životního prostředí.

ODS je stoupencem vzájemného obohacování odlišných kultur. Nesdílíme však teorie či vize o vzniku globální společnosti a o postupném zániku národních států. Jsme přesvědčeni, že suverénní národní stát – samozřejmě otevřený, tolerantní a spolupracující – a zdravý patriotismus zůstávají i nadále základními pilíři, od nichž se odvíjí vztah občanů ke světovému společenství.

V zahraniční politice chceme postupovat výhradně cestami osvědčenými. Prvotní je pro nás důsledná ochrana českých národních zájmů. Říkáme ano integračním procesům, odmítáme se však v nich ztratit či rozplynout. V rámci světového společenství chceme volný obchod za rovných podmínek.

6. BEZPEČNÝ STÁT

Státní orgány mají jednat účinně a rychle

ODS prosazuje nejenom jasný, jednoduchý a srozumitelný právní řád, ale také státní orgány, které zaručí rychlou, důslednou a účinnou vymahatelnost a vynutitelnost práva. Vedle justice jde hlavně o policejní složky a státní zastupitelství.

Policejní orgány jsou stále přetíženy správní a administrativní činností, která jim bere prostor pro skutečnou práci v terénu. Proto hodláme přenést mnohé administrativní a správní činnosti z Policie ČR na okresní úřady a tím vytvořit větší prostor pro vlastní policejní práci při ochraně bezpečí občanů a veřejného pořádku. Prosadíme také

lepší využití finančních prostředků uvnitř Policie ČR tak, aby vybavení a provoz policejních složek odpovídaly požadované úrovni a aby se zvýšila atraktivita služby u policie.

Hodláme personálně posílit státní zastupitelství především s důrazem na morální a odborné kvality státních zástupců. Státní zastupitelství musí jednat nezávisle a objektivně, musí být odolná proti nejrůznějším tlakům. Budeme požadovat odstranění výjimek při jmenování státních zástupců a soustavné zvyšování odbornosti státních zástupců a vyšetřovatelů.

Rychlý a důsledný postih kriminality znamená jistotu pro občany

Stát nese základní odpovědnost za bezpečnost občanů. Bezpečnostní složky musí naše občany chránit před projevy mezinárodního a organizovaného zločinu, terorismu, nelegálního šíření drog a dalších negativních vlivů. Budeme usilovat o zkvalitnění činnosti specializovaných útvarů boje proti organizovanému zločinu. Urychleně zavedeme vízovou povinnost se zeměmi, odkud hrozí pronikání těchto nových forem kriminality. Připravíme schválení nového zákona o pobytu cizinců a o poskytování azylu. Nadále budeme aktivně rozpracovávat koncepci protidrogové politiky s důrazem na její vyváženost, cílenost a efektivitu.

Prosazujeme celkové zpřísnění trestní politiky, a to především zvýšením trestů za vraždy, loupeže, vydírání, znásilnění, šíření drog. Podpoříme sčítání trestů za více trestných činů, častější využívání výjimečných trestů a vyloučení možnosti podmíněného propuštění u nejzávažnějších trestných činů. Požadujeme snížení věkové hranice trestní odpovědnosti.

Prosazujeme tvrdý postih veškerých projevů rasového násilí. Budeme prosazovat zpřísnění postihů za daňové trestné činy. Musíme umět efektivně postihovat nové druhy kriminality: kriminalitu ekonomickou, finanční, v oblasti duševního vlastnictví či specifické kriminální činy, které se objevily v průběhu transformačního procesu.

Budeme prosazovat dobudování účinného integrovaného záchranného systému, který by byl zárukou účinného postupu při živelných pohromách a jiných katastrofách. V takových případech musí být jednoznačně stanoveny kompetence pro řízení státu v případě krizových situací.

Plnoprávné členství v NATO je zárukou naší bezpečnosti

Základním úkolem státu je udržení vnější bezpečnosti. Tento úkol ovšem stojí také na ochotě občanů k obraně své vlasti, její svobody a suverenity, jako na základní občanské ctnosti. V dnešním světě je naše vlastní bezpečnost neoddělitelně spjata s převzetím spoluzodpovědnosti za obranu hodnot západní civilizace, do které náležíme. Tyto hodnoty a jejich ochranu pro nás představuje NATO. Jeho role neskončila s pádem komunismu. NATO zařadilo do své působnosti nové úkoly, jako je rozšiřování pásma stability a prevence konfliktů, jádrem jeho činnosti však nadále zůstává kolektivní obrana proti možným civilizačním ohrožením.

Proto si přejeme silné a akceschopné NATO a bezvýhradně podporujeme naši plnoprávnou a plnohodnotnou účast v něm. Po našem vstupu do NATO budeme podporovat jeho další rozšiřování a jeho otevřený charakter.

Republika potřebuje moderní armádu pro 21. století

Naše postavení v NATO souvisí s naší obranyschopností a s úrovní našich ozbrojených sil, které musí být postaveny na dlouhodobé koncepci a odpovídající legislativě.

Za prioritu našich ozbrojených sil považujeme kvalitně vycvičené, motivované a zabezpečené vojáky. Armáda se musí stát cestou k úspěšné životní kariéře a příležitostí pro perspektivní lidi. Přejeme si armádu, která se těší důvěře veřejnosti a která bude přínosem pro naše spojení.

Pro armádu vyčleníme dostatečné finanční zdroje. Jejich úroveň bude odpovídat úrovni, běžné ve státech, srovnatelných s ČR. Zároveň musíme zaručit, že peníze daňových poplatníků budou vynakládány účelně. Budeme dbát na průhlednost, efektivitu a důslednou kontrolu hospodaření armády.

Armádu budeme postupně modernizovat až dosáhne srovnatelné úrovně s armádami ostatních zemí NATO. Při modernizaci naší armády využijeme zejména českého obranného průmyslu, který propojíme s kapacitami našich zahraničních spojenců.

Státní orgány musí dostát své odpovědnosti při vymáhání práva. Rychlý a důsledný postih veškerých druhů kriminality znamená bezpečí a jistotu pro občany. Naši vnější bezpečnost udržíme plnohodnotným členstvím v NATO. K tomu potřebujeme vybudovat moderní armádu, postavenou na dlouhodobé koncepci.

7. RODINA: NABÍDKA PRO ČTYŘI GENERACE

Žijme spolu, ne proti sobě

ODS rozumí odlišným potřebám různých generací, nestaví je však proti sobě. Naším cílem je úcta k rodinným hodnotám a podpora mezigenerační sounáležitosti. Jde nám o víc než o jedno volební období: cítíme svou odpovědnost za perspektivu všech generací, které v této zemi žijí.

ODS nenabízí voličům zázraky, ani laciné sliby šťastných a bezstarostných zítřků. Dosáhnout svobodné, otevřené a ekonomicky stabilní společnosti není možné za jedno desetiletí. Je to práce pro generace. Práce, která – jako stavba každého pořádného domu – musí začít od pevných základů.

Vycházíme z přesvědčení, že dům musí sloužit nejen těm, kteří jej staví, ale také jejich dětem a vnukům. Naše čtyři artikuly – nedotknutelné soukromí, levný stát, nezadlužená budoucnost a solidarita odpovědných – jsou pro voliče ODS zárukou, že při stavbě domu “neproinvestujeme” svobodu a nezávislost budoucích generací.

Člověk je nositelem mnoha rolí. ODS chápe rozmanitost těchto rolí a odmítá redukci člověka pouze na jedinou. Ve zvláštní úctě ODS chová roli původní a přirozenou: roli člena rodiny. Od toho odvozuje svůj pohled na člověka jako na příslušníka některé z generací rodinné pospolitosti. A do tohoto pohledu promítne i své ekonomické a sociální koncepce.

Rozumíme odlišným potřebám různých generací, nestavíme je však proti sobě. Jsme si vědomi základního a nezastupitelného významu rodiny pro chod společnosti. Rodina je jedinečným prostředím, které ovlivňuje celý náš život a ve kterém hledáme zázemí a jistoty. V rodině se učíme odpovědnosti i přirozené úctě k autoritě, osvojujeme si základní hodnoty lidské společnosti a získáváme vědomí sounáležitosti se svými blízkými. Rodina je základním prostředím setkávání generací. Rodina je také prvním místem, v němž nalezneme pomoc a oporu v případě problémů či nouze.

ODS bude rodinu chránit a nepřipustí zárodky budoucího mezigeneračního konfliktu, který může ohrozit stabilitu státu. Takové zárodky vidí v organizovaných přesunech finančních prostředků mezi generacemi a v izolovaném přístupu k problémům generací. Výrazem tohoto odhodlání je náš program pro čtyři generace.

7.1. Rodina a škola jsou světem dítěte

ODS podporuje úplnou rodinu jako optimální prostředí pro výchovu dítěte. Rovněž ve škole musí být ústředním tématem dítě a rozvoj jeho osobnosti. Naší prioritou ve školství v nadcházejícím období je proto kvalita vzdělávání, zahrnující nejen soubor vědomostí, ale i přípravu dětí pro život.

Nejlepším prostředím pro výchovu dítěte je úplná rodina. ODS vychází z toho, že jde o citlivý organismus, do kterého má stát zasahovat co nejméně. Základ životní úrovně a prosperity rodiny spatřujeme v příjmech z aktivní činnosti rodičů. Rozhodující odpovědnost za výchovu dětí musí nést rodiče. ODS bude prosazovat zákonné úpravy, které povedou k maximálnímu společenskému i materiálnímu docenění výchovy dětí v rodině.

Budeme například prosazovat, aby příjem pracujícího rodiče v případě, kdy se druhý z rodičů stará o děti, byl zdaněn jako příjem dvou výdělečně činných osob, to znamená s posunem do nižšího daňového pásma. Výhledově hodláme daňovou progresi zásadně změnit, jak o tom hovoří artikel Levný stát. Naším dalším dlouhodobým cílem je převedení podpory v mateřství a rodičovství pod princip negativní daně, která lépe zhodnotí skutečnou potřebu rodiny.

ODS považuje rozpad rodiny za jev vždy nežádoucí a dětem neprospívající. V případě nevyhnutelného rozpadu rodiny s nezletilými dětmi ODS klade důraz na ochranu jejich zájmů, na jejich řádnou výchovu a vyrovnaný styk s oběma rodiči. ODS bude zároveň prosazovat přijetí zákona o sociálně právní ochraně dítěte a co nejdůslednější řešení případů týrání a zneužívání dětí. Zasadíme se o zrychlení veškerého úředního a soudního jednání, které se týká nezletilých. Pro děti, které nemohou žít ve vlastní rodině, požadujeme maximální usnadnění náhradní rodinné péče (osvojení, pěstounská rodina) jako vždy lepší možnost, než kterou může dát výchova v sebelepších ústavech.

V podpoře rodiny vidíme rovněž nenahraditelnou cestu prevence nežádoucího a neodpovědného chování dětí, včetně zneužívání drog a dětské kriminality.

Důležitým prostředím, které ovlivňuje budoucnost naší nejmladší generace, je škola. Navazuje na výchovu v rodině a doplňuje ji, nemůže ji však nahrazovat. Základní úloha školy je ve vzdělávání, které chápeme nejen jako soubor poznatků a dovedností, ale rovněž jako orientaci ve společenských hodnotách, výchovu k demokracii a podporu rozvoje osobnosti.

Naší prioritou ve školství je důraz na kvalitu vzdělávání. Základním úkolem školy nesmí být přetěžování dětí encyklopedickými vědomostmi, ale především výchova k samostatnému myšlení. ODS je cizí pojetí školy jako továrny na vzdělání. Prosazujeme maximální důraz na individuální rozvoj dítěte. Chceme, aby každé dítě mělo příležitost pocítit ve škole úspěch. Jen tak můžeme děti získat pro celoživotní vzdělávání.

ODS je pro svobodnou volbu cesty ke vzdělání, založenou na odpovědném a kvalifikovaném rozhodování. Vytvoříme prostředí, v němž rodiče i žáci dostanou pro toto rozhodování dostupné a zevrubné informace.

Povinná základní školní docházka pro nás zůstává neměnným principem. Nebudeme prosazovat, aby se v rámci základní školní docházky rozšiřovala konkurence různých typů škol, která dosud často vede k umělému rozdělování dětí a ve svých důsledcích může ochudit všechny děti po stránce vzdělání i sociální zkušenosti. Hodláme však podporovat takové prostředí základní školy, které respektuje osobnost dítěte a umožňuje jeho individuální vývoj, školu, která již na základním stupni dá každému rovné příležitosti pro rozvoj různých individuálních schopností a nadání. V tomto smyslu budeme podporovat i trend maximálně možné integrace dětí zdravotně, sociálně či jazykově handicapovaných. V zájmu této integrace jsme připraveni prosazovat kromě jiného i rozšíření přípravných ročníků základních škol pro romské děti. Již v základním školství chceme zdůraznit výuku světových jazyků a internetovou gramotnost.

K dosažení nové kvality školství budeme především zvyšovat motivaci učitelů ke kvalitním výkonům a zlepšovat jejich profesní perspektivu. Navrhujeme program pro učitele se třemi základními složkami: odbornou přípravou, profesním růstem a odpovídajícím systémem odměňování. Budeme dále požadovat vysoce odborné hodnocení dosahování vzdělávacích standardů, což zejména znamená profesionalizaci práce školní inspekce.

Nový obsah musí rovněž dostat spolupráce s rodiči a s místním společenstvím. Obce jako reprezentanti místních společenství musí také převzít větší díl odpovědnosti za rozvoj základního školství. Státní správa ve školství musí sloužit především podpoře vzdělávacích aktivit, odbornému hodnocení jejich kvality a informovanosti veřejnosti, nikoliv k výkonu zbytečných administrativních činností.

ODS ctí rodinu jako základní prostředí pro výchovu dětí. Dítě není majetkem státu ani kolečkem výchovné mašinerie. ODS nevidí školy jako továrny na vzdělání, ale jako příležitost rozvoje individuality. Generace příštího tisíciletí si zaslouží podmínky odpovídající konci tisíciletí drubého.

7.2. Nabídka pro nastupující generaci

Věříme schopnostem, motivaci a sebevědomí mládí. Nemyslíme si, že mladí pasivně čekají na pomoc všemocného státu. Pojem svobody je pro současnou mladou generaci už čimsi samozřejmým a nezpochybnitelným.

Jsme přesvědčeni, že se mladí občané České republiky svým vrstevníkům v rozvinutých zemích západního světa vyrovnají. ODS chce vytvářet prostředí, v němž se prosazují schopnosti. Budeme dělat vše pro to, aby společnost byla pro mladé lidi otevřená a dostupná a nestavěla jim do cesty majetkové, profesionální či sociální bariéry.

ODS pokládá vzdělání a kvalifikaci za důležitý předpoklad – nikoliv záruku – úspěšného startu do života. Proto prosazuje vytvoření různých státem podporovaných nástrojů, které umožní mladým lidem rozšiřovat si vzdělání či se profesionálně připravovat na budoucí povolání. Jde například o stipendijní, kvalifikační či úvěrové programy.

Za stejně důležité považujeme zlepšování podmínek pro profesní přípravu nastupující generace. Učňovské a odborné školství chceme zaměřit především na praktické využití získaného vzdělání. Musí si vytvářet efektivní vazby na podnikatelskou sféru a trh práce. Nedopustíme, aby docházelo ke státem placené produkci budoucích nezaměstnaných. Budeme prosazovat spolupráci a vzájemnou informovanost mezi úřady práce a odborným školstvím, aby se nabídka oborů přiblížila poptávce na trhu práce. Podpoříme vyšší zapojení firem a podnikatelů do odborného výcviku včetně možností hrazení části nákladů na tento výcvik.

Jsme si vědomi explozivního rozvoje moderních, především informačních technologií, které umožňují mladým lidem kontakt doslova s celým světem. Pro mladou generaci dnes existují donedávna nepoznané šance ke vzdělávání a cestování a nikým neomezovaná svoboda volby vlastní budoucnosti. To se musí odrazit v koncepci naší vzdělávací soustavy. Jeho základními principy musí být kvalita, výběr, rozmanitost. Budeme prosazovat větší autonomii škol, ale pouze při splnění nezbytných standardů. Jsme však zásadně proti rozšiřování nabídky vysokoškolského vzdělání pouhým mechanickým zvyšováním kapacit škol či odbouráváním vstupních nároků na uchazeče o studium. Víme, že takový populistický krok by zásadně ohrozil kvalitu vzdělání a možnosti uplatnění absolventů by snížil na drtivé minimum.

Úroveň absolventů vysokých škol je v naší republice srovnatelná s vyspělým světem. Zájem o vysokoškolské studium však v současnosti ústí v nevyváženou situaci, která neodpovídá nabídce na trhu práce a neposkytuje možnost pro dobré uplatnění v oboru. Budeme proto pracovat na rozšíření kvalitních informací o trhu práce tak, aby zájemci o studium věděli o aktuálním stavu nabídky a mohli jej vzít v úvahu při svém rozhodování. Podporujeme rozšíření možností pomaturitního – terciárního - vzdělávání, jehož součástí jsou vzdělávání vysokoškolské (bakalářské, magisterské, doktorské) a vzdělávání na vyšších odborných školách.

Otevřeme vysokoškolský sektor vzniku neuniverzitních vysokých škol, což umožní transformaci některých kvalitních vyšších odborných škol na školy vysoké. Tato kategorizace je ve vyspělém světě běžná a

zvyšuje procento vysokoškolsky vzdělané populace. Existence takového typu vzdělání bude určována především místní či regionální poptávkou a odlišnostmi.

Pokládáme za nezbytné pěstovat v mladých lidech vědomí odpovědnosti za jejich současnost i budoucnost. Při zachování minimální úrovně sociálního zázemí pro studenty budeme současně prosazovat, aby se mladá generace naučila spolupodílet i na investicích do své budoucnosti. Jedním z příkladů je zavedení školného na veřejných vysokých školách. Školné je také dodatečným zdrojem finančních prostředků pro vysoké školy. Zavedení školného doplňujeme možností získání studijních půjček se zvláštním režimem.

Víme, že každá mladá generace v každé době má své zvláštní rysy a svou kulturu, které bývají leckdy přehnaně problematizovány. ODS je proti tomu, aby státní orgány či veřejné mínění uměle pěstovaly v mladých lidech pocit odcizení či bezdůvodného odporu. Jsme přesvědčeni, že i v drogové oblasti je zapotřebí především koncepční politika a vyváženost prevence s represí, nikoliv jednostranná represe.

Mladí lidé potřebují bydlet

Mezi specifické a prvořadě problémy, s nimiž se mladá generace setkává, patří bydlení. Právě zde je dluh po komunistickém režimu jedním z nejobtížnějších a nesložitěji řešitelných. Jak v oblasti nájemního, tak vlastnického bydlení přetrvávají deformované tržní vztahy, černý trh s byty a nedostatek nové bytové výstavby za dostupnou cenu, především pak malometrážních bytů.

Veřejný sektor nemůže zajišťovat bydlení ze svých rozpočtů, stát však může citlivě podpořit poptávku po bytech vhodnými legislativními a ekonomickými nástroji. Chceme tyto nástroje použít tak, aby i mladí lidé mohli nalézt na trhu bydlení, které odpovídá jejich potřebám i finančním možnostem. Budeme vytvářet podmínky pro všechny formy bydlení – tj. vlastnické bydlení, nájemní bydlení a sociální bydlení. Uvědomujeme si zároveň, že i nadále bude značná poptávka právě po nájemním bydlení.

Základní podmínkou toho, aby si každý mohl opatřit byt podle svých možností, je fungující trh s byty. Pro jeho rozhybání podpoříme další postupné omezování dnešní míry regulace nájemního. Žádoucí trh s byty nechápeme jako čachrování s obecními byty, kterému chceme razantně a co nejrychleji zamezit. Řešení problému bydlení není podle ODS to, že stát občany připraví na daních o peníze, kterými bude ovlivňovat nabídku bytů na trhu stejným občanům. Chceme dosud vydávané prostředky využít na přímou podporu sociálně potřebných lidí. Ti si pak budou moci dovolit nájemné v levných bytech a obecní byty bude možné zprivatizovat. V té chvíli se začne vyplácet stavět malometrážní byty, které chybějí nejvíce. Podpora hypoték, stavebního spoření a podnikání v bytovém stavebnictví musí být jen doplňkem fungujícího trhu s byty. Občan sám musí mít možnost rozhodnout se, kterou formu bydlení si zvolí a ze svých peněz zaplatí.

Oba základní nástroje podpory, na nichž se spoluúčastní stát - tj. stavební spoření a hypotéční úvěry – ODS v době vládní odpovědnosti již zavedla. Nyní prosazujeme progresivní splátky hypoték či zvýhodněné hypotéční úvěry pro modernizaci bytového fondu a koupi bytu. Podpoříme státem garantovaný předhypotéční úvěr a výstavbu nájemních bytů formou akciových společností, které staví za použití vlastního kapitálu a jsou otevřené dalším akcionářům prostřednictvím odkupu akcií, nebo formou neziskových bytových společenstev.

Důležitou úlohu v řešení problémů bydlení mají obce. Ty dosud vlastní asi dvě třetiny nájemních bytů. Trváme na tom, aby obce vycházely vstříc stávajícím nájemcům v případě jejich zájmu o individuální či skupinovou privatizaci bytového fondu. Cílem ODS je, aby obce privatizovaly veškerý bytový fond, který nebudou nezbytně potřebovat pro plnění sociálních funkcí, a aby se nesnažily v této oblasti podnikat. Místo toho mají vytvářet příznivé podmínky pro bytovou výstavbu na svém území vytipováním vhodných pozemků, investicemi do infrastruktury na těchto pozemcích (při ponechání státní dotace) a schvalováním vhodných územních plánů.

ODS je realistická a proto ví, že bydlení je nákladnou věcí všude na světě a že získání bytu musí být pro většinu občanů záležitostí jejich osobní snahy a aktivity. Náléhavě si uvědomujeme, že možnost samostatně

bydlet je jedním ze základních předpokladů pro vybudování vlastní, nezávislé existence mladého člověka a jsme připraveni s ním tento jeho složitý problém věcně řešit.

7.3. Střední generace je pro nás pilířem stability a jistoty

Na dnešní střední generaci leží odpovědnost za přítomnost i budoucnost naší země, za životní úroveň všech jejích generací. ODS nebude příslušníkům střední generace slibovat, že je zbaví všech jejích starostí. Naše politika je založená na důvěře v jejich schopnosti. Směřujeme k otevření co nejširšího prostoru pro uplatnění každého člověka, pro jeho vlastní rozhodování o svých potřebách a svém životním stylu. K tomu vytvoříme podmínky v jistotách právního řádu, stabilním ekonomickém prostředí i v rozumné správě státu.

ODS ví, že stabilitu společnosti zajišťuje především silný a početný střední stav. Vedle živnostníků, drobných a středních podnikatelů jej tvoří stále více vzdělaní a kvalifikovaní zaměstnanci. Jejich profesní zdatnost se stává hnacím motorem celé společnosti a jejich životní úroveň bude měřítkem úspěšnosti celé země. ODS vnímá jejich nepostradatelnost, rozumí jejich ambicím a je připravena učinit vše pro to, aby se píle, iniciativa a schopnosti v naší zemi vyplácely.

Jsme si vědomi, že produktivní střední generace nese břemeno odpovědnosti za ostatní. Právě proto nepřipustíme, aby se stala obětí masivního státního přerozdělování, které by jí neúměrně zatížilo, znemožnilo užívat zasloužených výsledků jejího vlastního úsilí a nakládat s nimi podle individuální volby. ODS bude i nadále ostře čelit pokusům o zvyšování daní a bude naopak prosazovat jejich další postupné snižování. Známe cestu k vytvoření jednoduchého daňového systému, který nebude zvýhodňovat jedny na úkor druhých ale zachovávat rovný přístup ke všem. Zabráníme i zvyšování povinných plateb na zdravotní a sociální pojištění.

ODS bude nadále hlavním garantem liberálního ekonomického systému, který jediný je schopen pružně reagovat na změny soudobého světa, vytvářet nové pracovní příležitosti a ocenit odbornost, aktivitu a schopnost se učit. Neznáme spolehlivější cestu k prosperitě než svobodnou aktivitu motivovaného občana. Neslibujeme nikomu jistotu výsledků, zaručujeme však jistotu příležitostí, která znamená, že rovné šance jsou opravdu rovné. Proto se budeme i nadále stavět proti přebujelým státním regulacím, zvýhodňování profesních a zájmových skupin a kolektivním právům. Ve veřejném sektoru budou existovat výhradně konkursní a výběrová řízení, která by dala vyniknout pouze kvalitě uchazečů.

Jsme si vědomi, že dynamicky se rozvíjející trh práce klade zvýšené nároky na přizpůsobivost. ODS proto prosazuje pro střední generaci široké možnosti rekvalifikace, aby každý měl příležitost uplatnit svůj pracovní potenciál.

ODS je přesvědčena, že volný trh přináší nejen více možností pracovního uplatnění, ale také větší spokojenost spotřebitele a širokou nabídku zboží a služeb za dostupnou cenu. Budeme nadále postupovat proti všem státním i zájmovým regulacím, které zdánlivě směřují k ochraně spotřebitele, ale ve skutečnosti ho poškozují.

ODS nikdy nepoměřovala životní úroveň pouze materiální spotřebou. Jsme přesvědčeni, že právě střední generace docenjuje rozvoj kultury, umění a náboženských svobod v naší zemi, ochranu její přírody a památek, možnost poznání světa a dostupnost kulturních i odborných podnětů. V neposlední řadě také využívá možnost žít zdravěji než kdykoliv v minulosti. Budeme nadále všechny tyto započaté trendy podporovat.

ODS má zásadní důvěru v dospělé a zralé občany naší země. Jsme si jisti, že bez státního dirigismu dokáží využít všech současných obrovských příležitostí k založení kulturního a zdravého životního stylu pro sebe i svoje potomky.

Reformami zdravotního, nemocenského a penzijního pojištění umožníme dnešní střední generaci, aby se vlastním úsilím mohla dostatečně zabezpečit pro případ nemoci, neočekávaných životních komplikací i na svůj budoucí důchodový věk. Je pro nás samozřejmostí, že státem organizovaná solidarita musí být v případě potřeby schopna účinně pomoci tam, kde síly jednotlivce nestačí nebo kde se rodina nezávinně ocitá v sociálně svízelné situaci.

Jsme si vědomi toho, jaký význam přikládá střední generace bezpečnosti rodiny, majetku i obce. ODS se jednoznačně zasadí o nedotknutelnost soukromí, důsledný postih pachatelů trestné činnosti a zvýšenou vymahatelnost práva.

Naše republika se co nejrychleji musí stát zemí lidí, jistých si svým poctivě získaným majetkem, zemí, kde vládne naprostá jistota vlastnických poměrů a smluvních vztahů. Chceme stát s pevnou, čitelnou a kompetentní vládou, která bude pracovat a nikoliv politikařit. To je naše zásadní nabídka pro českou střední generaci.

7.4. Aktivní stáří

ODS se nedívá na starší generace pouze jako na důchodce. ODS ví, že dnešní senioři žijí i myslí mnohem mlaději než před desítkami let. Senioři mají ambice nadále zasahovat do společenského dění, uplatňovat své zkušenosti a žít plnohodnotný život. ODS takové ambice uznává a podporuje. Zároveň víme o potížích, které dnešním seniorům ztrpčují život.

ODS usiluje o mezigenerační solidaritu a především o ještě aktivnější zapojení starší generace do společenského života a veřejného dění. Senioři nejsou a nesmějí být pouze pasivními příjemci penzijních dávek. Senioři mají nenahraditelnou cenu pro společnost především pro své hluboké zkušenosti, které z nich činí strážce tradic a základních hodnot společnosti. ODS záleží na tom, aby generace seniorů měla podmínky pro aktivní život, slušný životní standard a důstojné místo ve společnosti.

Na počátku devadesátých let měla naše země jednu z nejvyšších úmrtností v Evropě. Je obrovským úspěchem také naší politiky, že se v naší republice lidský věk prodlužuje. Generace seniorů je a bude stále významnější částí společnosti. ODS vychází ze staré moudrosti, že je důležité nejenom přidávat léta k životu, ale i život k létům - tedy trvale zlepšovat kvalitu života ve zralém věku a vytvářet podmínky pro aktivní, důstojné a zdravé stáří.

ODS proto prosazuje pravidelnou úpravu penzijního věku v souvislosti s prodlužující se průměrnou délkou života. Jsme si jisti, že lacině sliby snižování věkové hranice pro odchod do důchodu jsou v rozporu s ambicemi a schopnostmi převážné většiny dnešních i budoucích šedesátníků. Jsou ovšem také v rozporu s tím, co říkají demografická data. Proto musí současný systém důchodového pojištění doznat citlivých změn. Těm, kteří chtějí dále pracovat a uplatňovat svoje znalosti a zkušenosti, chceme tuto možnost poskytnout. Těm, kteří chtějí do penze odejít a věnovat se své rodině a svým zálibám, bránit samozřejmě nebudeme. Budeme však usilovat o to, aby společnost nezapomínala na zhodnocení zájmu a aktivity seniorů, oceňovala jejich dobrovolnou práci a umožňovala předání jejich zkušeností mladším generacím.

Řada změn, kterými naše země po listopadu 1989 prošla, se dotkla zvláště citelně naší nejstarší generace, jejíž schopnost přizpůsobovat se změnám má své hranice. ODS si tohoto handicapu byla vždy vědoma. Proto jsme prosadili takový sociální systém, který při nezbytných ekonomických změnách zabránil ohrožení existenčních jistot generace seniorů. I nadále bude ODS prosazovat udržení životní úrovně důchodců a státní garance za pokrytí jejich základních potřeb v nemoci a při omezené soběstačnosti. Na rozdíl od našich politických protivníků ODS tyto záruky nejenom slibuje, ale navrhuje také vytvoření potřebných nástrojů a zdrojů, aby se sliby mohly stát skutečností.

Pro ODS jsou nadále samozřejmostí pravidelné valorizace důchodů, které penzistům umožňují podílet se na ekonomickém růstu. Valorizace musí v první řadě bránit poklesu životní úrovně důchodců při rostoucích životních nákladech, ale současně postupně odstraňovat rozdíly mezi dříve a nověji přiznanými důchody. ODS je zárukou takového ekonomického prostředí, v němž se neznehodnotí úspory na stáří.

ODS si je vědoma skutečnosti, že pro nejstarší generaci má vysokou hodnotu záruka zabezpečení v případě nemoci a při snížené soběstačnosti. Naší prioritou vždy byla dostupná a kvalitní zdravotní péče pro staré občany. Budeme nadále prosazovat, aby zdravotnictví bylo schopno citlivě reagovat na specifické potřeby seniorů, ať již jde o dostupnost léků, kvalifikaci praktických lékařů nebo léčení a rehabilitaci v nemocničních podmínkách. Jsme si vědomi, že zde stále zůstává řada nerovností, jejichž odstranění musíme prosadit.

ODS vychází z přesvědčení, že spokojený život a v něm i spokojené stáří není jen otázkou materiální. V mnohém závisí na kvalitě rodinného zázemí, vlastní soběstačnosti a možnosti žít ve svém přirozeném prostředí. ODS je pro, aby sociální politika státu maximálně zlidštila a usnadnila péči o seniory. Namísto budování velkých domovů důchodců, které nikdy nemohou nahradit skutečný domov, podporujeme široký rozvoj pečovatelských služeb, domácí a komunitní péče. Sociální systém musíme nastavit tak, aby umožnil péči o seniory, zajišťovanou důstojnou formou rodinnými příslušníky.

ODS si je vědoma, že má v nejstarší generaci bezpočet přirozených příznivců. Občané, kteří prožili dvojitou okupaci a dvojitou totalitu, se vždy živě zajímali o politiku ODS a právě v ní nacházeli morální satisfakci svého života. I dnes patří k těm, kteří zůstali věrni našim ideovým hodnotám a vytrvali s námi. Jsme jim za jejich podporu hluboce vděční, vážíme si jí a chápeme ji jako závazek pro naši budoucí práci.

Člověk není pro ODS jen kolečkem v nějakém mechanickém společenském soukolí. Je především neopakovatelným jedincem, nadaným svou identitou a suverenitou. Tím, že jeho životní potřeby a problémy vidíme optikou generační příslušnosti, dáváme najevo, že respektujeme především přirozené společenské rozvrstvení. ODS chce pečovat o zájmy občanů právě s ohledem na jejich přirozené zasazení do kontextu mezilidských vztahů. ODS nechce podporovat vytváření nových antagonismů, kupříkladu generačních. Respektujeme nárok každého na vlastní život a na vlastní cestu za jím preferovanými potřebami. Politika má podle názoru ODS lidem jejich životy usnadňovat a ne jim vnucovat jakoukoli "jedinou správnou" cestu.

ODS JE PŘESVĚDČENA, ŽE TVÁŘÍ V TVÁŘ BUDOUCNOSTI STOJÍ ZA TO JI VOLIT. TATO ZEMĚ SI NEZASLOUŽÍ SOCIALISMUS, AŤ UŽ V PODOBĚ OTEVŘENÉ, ČI SKRYTÉ. PROTO POTŘEBUJE ODS. ODS JE PŘIPRAVENA SVÉ POSLÁNÍ SPLNIT